

**Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové**

Hodnocení diplomové práce

Posudek oponenta

Jméno autorky: Bc. Zuzana Šmolíková

Název práce: **Vzdělávání nezaměstnaných v Pardubickém kraji (se zaměřením na Regionální individuální projekty)**

Vedoucí práce: doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.

Oponent práce: Ing. Stanislav Michek, Ph.D.

Téma práce:

Diplomová práce (DP) se zabývá aktuálním tématem, kterým je popis vzdělávání nezaměstnaných za využití finančních prostředků státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu. Svým zaměřením se jedná o empirickou – deskriptivní práci při použití kvalitativní metodologie, konkrétně metody polostrukturovaných rozhovorů.

Cílem DP je „popsat situaci ve vzdělávání nezaměstnaných v rámci regionálních individuálních projektů.“ (Šmolíková, 2015, s. 10).

Zuzana Šmolíková rozdělila DP na dvě části: a) teoretickou a b) empirickou, což je obvyklé u DP, ale neobvyklé u výzkumů. V **teoretické části** ve čtyřech kapitolách se věnuje nezaměstnanosti a možnosti vzdělávání nezaměstnaných v rámci evidence uchazečů o zaměstnání, zaměstnatelnosti, politice zaměstnanosti a regionálním individuálním projektům podporujícím zaměstnanost. Teoretická část práce je deskriptivní opírající se o zdroje z odborné literatury, kdy autorka využila literární metodu a obecně logickou metodu. Autorka uvádí k jednotlivým tématům hlavně definice pojmů. Ve čtvrté kapitole popisuje regionální individuální projekt „Zelená řemeslu!“ (reg. č. projektu CZ.1.04/2.1.00/13.00095) realizovaný v Pardubickém kraji. Deskripci projektu poskytuje čtenáři konceptuální rámec výzkumného šetření, neboť autorka hledala v něm odpovědi na hlavní výzkumnou otázku: „Jaké přínosy měly vzdělávací aktivity projektu Zelená řemeslu! pro své účastníky vzhledem k jejich zaměstnatelnosti?“ V konceptuálním rámci výzkumného šetření postrádám uvedení předchozích obdobných výzkumných šetření. Mohlo by se jednat např. o závěrečné práce studentů na vysokých školách, nebo o evaluační výzkumná šetření jiných projektů zvyšujících zaměstnatelnost nezaměstnaných. Autorka také neshrnuje poznatky z teoretické části, takže není úplně zřejmé, jak z uvedených poznatků vycházela při polostrukturovaných rozhovorech, případně při analýze dat.

V páté kapitole Zuzana Šmolíková prezentuje v návaznosti na teoretickou část **empirickou část**, popisuje strategii výzkumu, volbu výzkumné metody, volbu výzkumného vzorku a rozpracovává hlavní výzkumnou otázku do pěti dílčích, kdy k nim v podstatě uvádí tazatelské otázky pro polostrukturovaný rozhovor s respondenty. Následně autorka uvádí stručnou

charakteristiku 10 respondentů – účastníků projektu, u 2 zástupců zaměstnavatelů ji neuvádí a ani nezmiňuje charakteristiku organizace, jež zastupují. Poté již prezentuje zjištění k dílčím výzkumným otázkám, shrnuje je a navrhuje opatření ke zlepšení vzdělávacích aktivit realizovaných v rámci regionálních projektů. Vzhledem k tomu, že svým charakterem se jednalo o kvalitativní výzkumné šetření, tak v souladu s Maxwellem (2005, str. 218) postrádám specifikaci cílů práce na odborné, intelektuální, osobní cíle a cíle pro praxi, popis zajištění validity šetření, reflexi výzkumných dovedností autorky, řešení etických otázek výzkumu, popis analýzy dat a popis způsobu prezentace zjištění. Pokud však bylo cílem autorky pouze provést evaluaci efektů vzdělávacího projektu „Zelená řemeslu!“, což by bylo možné a zadání DP si to nabízí, tak postrádám v metodologické části uvedení poznatků z teorie a postupů evaluačních výzkumů (např. Hora a kol., 2014).

Prezentovaná charakteristika respondentů (Šmolíková, 2015, str. 41) nenapomáhá porozumět kontextu, v jakém respondenti odpovídali na tazatelské otázky autorky a ona je následně nepoužila pro interpretaci zjištění. Na druhou stranu o kontextu dotazovaných, jejich zkušenostech apod. se dá vytušit z podkapitoly 5.2.1 Situace respondentů v době vstupu do projektu. Autorka při prezentaci odpovědí na dílčí výzkumné otázky postupovala převážně dle tazatelských otázek ve spíše shodném pořadí, jak je kladla respondentům.

Oceňuji, že autorka DP strukturovala zjištění dle témat dílčích výzkumných otázek. Dále, že při prezentaci zjištění již reflektuje poznatky z odborné literatury. Za vhodné považuji shrnutí odpovědí na hlavní výzkumnou otázku uvedené v podkapitole 5.3 a porovnání pohledu zaměstnavatelů a nezaměstnaných na přínos projektu.

U kapitoly 5.4 Návrh opatření jsem v kontextu DP a neuvedení cílů DP pro praxi úplně neporozuměl jejich účelu. Při jejich čtení jsem si kladl otázku, jakému čtenáři je tato podkapitola určena. Realizátorům projektu „zelená řemeslu!“? Poskytovatelům vzdělávání pro nezaměstnané? Studentům na VŠ?

V **závěru** autorka částečně vyhodnotila cíle diplomové práce, shrnula obsah své práce, shrnula svá zjištění, neuvedla limity výzkumného šetření a uvedla doporučení pro praxi. Autorka nezmiňuje doporučení pro další výzkumy vztahující se k evaluaci vzdělávání nezaměstnaných pomocí projektů.

Rozsah práce je přiměřený ke stanoveným cílům DP (73 stran bez příloh). 8 příloh – prvních šest příloh ukazuje prezentace, jež byly prezentovány účastníkům programu. 2 přílohy předkládají strukturu rozhovoru s účastníky projektu a zástupci zaměstnavatelů – oceňuji transparentnost autorky. Na druhou stranu si kladu otázku o využitelnosti dichotomických otázek při rozhovoru, na které se dá odpovědět ano, nebo ne (Např. „4. Snažil/a jste se zvýšit si kvalifikaci před vstupem do projektu a tím zvýšit šanci na získání zaměstnání?“; 10. Získal/a jste během účasti v projektu zaměstnání?; „19. Měl pro Vás kontakt s ostatními účastníky projektu přínos?“). Použití tohoto typu otázek je diskutabilní u kvalitativního výzkumu, zejména když respondenti byli absolventi OU či SOU.

Autorka pracuje s 28 odbornými zdroji (25 v českém jazyce a 3 cizojazyčné), 5 dokumenty a 6 internetovými zdroji.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Text DP je psán čtivým jazykem.

Zuzana Šmolíková splnila cíl diplomové práce, kdy prokázala, že dovede shromáždit poznatky k tématu, strukturovaně je prezentovat, v návaznosti na to provést polostrukturované rozhovory a výsledky prezentovat v ucelené podobě čtenářům.

Konkrétní dotazy u obhajoby:

- U obhajoby prosím uveďte obdobná výzkumná šetření. Čím se zabývala? Jak byla metodologicky řešena?
- Prosím popište, jak jste analyzovala data z rozhovorů. Dále popište způsob zajištění validity šetření.
- Popište prosím limity výzkumného šetření popsaného v diplomové práci. Co byste při výzkumu učinila příště jinak? A proč?

Citovaná literatura:

- Hora, O., Suchanec, M., Žižlavský, M. (2014). *Evaluační výzkum*. Brno: Masarykova univerzita.
- Maxwell, J. (2008). *Designing a qualitative study*. In L Bickman and DJ Rog (Eds.), *The handbook of applied social research methods*, second edition. Thousand Oaks CA: Sage Publications.
- Šmolíková, Z. (2015). *Vzdělávání nezaměstnaných v Pardubickém kraji (se zaměřením na Regionální individuální projekty)*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové. Diplomová práce.

Navrhované hodnocení:

Datum: 18. 12. 2015

.....

Podpis oponenta práce